

«سرا» دستاورد روز سخت اصلاح‌طلبان

نگاهی به عملکرد جبهه اصلاحات ایران در 4 انتخابات 28 خرداد 1400

گروه سیاسی

28 خردادماه 1400 برای اصلاح‌طلبان نه تنها به 29 اردیبهشت 96 و 24 خرداد 92 و حتی 22 خرداد 88 شبیه نبود، نه فقط بی‌شباهت بود به 2 خرداد 76 و 18 خرداد 80، بلکه حتی به 27 خرداد و 3 تیر 84 هم شبیه نبود. آن‌چنان که 29 بهمن 78 و 7 اسفند 94 که هیچ، حتی به يك اسفند 82، 24 اسفند 86 و حتی 12 اسفند 90 هم شباهتی نداشت و متفاوت بود از تمامی این بزنگاه‌های انتخاباتی که طی بیش از 2 دهه اخیر محل رقابت انتخاباتی این جریان سیاسی بودند با رقیب یا رقبای اصولگرا. 28 خردادماه 1400 برای اصلاح‌طلبان روزی یل‌سر متفاوت بود؛ چرا که حتی در انتخابات مجلس هفتم در نخستین روز اسفندماه 82 یا انتخابات ریاست‌جمهوری دوره نهم که سومین روز تیرماه 84 را در تقویم سیاسی ایران به روز پیروزی محمود احمدی‌نژاد تبدیل کرد، اصلاح‌طلبان درحالی قافیه را به رقیب واگذار کردند که لااقل کاندیداهایی داشتند و در رقابتی نه چندان برابر ناکام ماندند. انتخابات 28 خردادماه 1400 اما اوضاع متفاوت بود و اصلاح‌طلبان در شرایطی حالا به عنوان ناکام انتخابات معرفی می‌شوند که اساساً کاندیدایی نداشتند که بخواهند با حمایت از او و به مدد توانایی‌های کارشناسی و نگاه سیاسی‌اش به مسائل کشور، وارد يك زورآزمایی سیاسی شوند. انتخاباتی که شاید تنها بتوان آن را با انتخابات مجلس یازدهم در دومین روز از اسفندماه 98 مقایسه کرد. هر چند حتی در آن انتخابات هم اصلاح‌طلبان اگر چه در نهایت نتوانستند فهرستی 30 نفره را در پایتخت پیش روی رای‌دهندگان بگذارند اما به هر حال شاید بتوان گفت که وقتی فهرست کاندیداهای تاییدصلاحیت شده شورای نگهبان منتشر شد، میشد تعدادی در حدود 10 تا نهایتاً 20 نفر را به عنوان کاندیداهای دارای سابقه اصلاح‌طلبی فهرست کرد. اقدامی که از قضا از جانب حزب کارگزاران سازندگی و چند حزب اصلاح‌طلب دیگر انجام شد و اصلاح‌طلبان درحالی که به طور تشکیلاتی

کاندیدایی در آن انتخابات نداشتند اما به هر حال یکی از چند فهرستی که روز انتخابات به نبرد یکدیگر رفتند، فهرستی بود متشکل از چند چهره اصلاح طلب شناخته شده کنار چندین چهره اصلاح طلب ناشناس و تعدادی کاندیدای اعتدالی و میانه‌رو. شبیه به انتخابات 28 خردادماه 1400 که جبهه اصلاحات ایران ابتدا فهرستی 15 نفره از گزینه‌های پیشنهادی خود را منتشر کرد و در ادامه درحالی که 9 نفر از این 15 نفر اقدام به نام‌نویسی کردند و شورای نگهبان هر 9 نفر را رد صلاحیت کرد، کارگزارانی‌ها و چند حزب و تشکل اصلاح طلب دیگر به حمایت از یکی از 7 کاندیدای تایید صلاحیت‌شده برخاسته و درحالی که روز انتخابات 3 نفر از این 7 نفر کناره‌گیری کردند و جبهه اصلاحات نیز يك بار با انتشار بیانیه رسمی و چند نوبت با اعلام رسمی از جانب سخنگو، حضور در این انتخابات را به دلیل نداشتن کاندیدا رد کرده و می‌کرد، کارگزارانی‌ها و آن چند حزب دیگر که معتقد بودند دیدگاه‌ها و برنامه‌های یکی از 4 کاندیدای باقی مانده در صحنه، به ایده‌ها و اهدافشان نزدیک‌تر است، پای صندوق رفته و به او رای دادند و عایدی این مشارکت انتخاباتی، از قضا مشابه انتخابات مجلس یازدهم در اسفندماه 98 رقم خورد و کاندیدای مورد حمایت‌شان پایین‌تر از کاندیدای پیروز، آرای باطله و نفر دوم انتخابات، سوم شد.

اصلاح طلبان البته در حالی که در انتخابات ریاست‌جمهوری روز 28 خردادماه 1400 با وضع و حالی که گفتیم، دست به گریبان بودند، همزمان شرایطی به نسبت متفاوت را در انتخابات مهم دیگر آن روز پیش رو داشتند و به این اعتبار در ششمین دوره انتخابات شوراها که همزمان با انتخابات ریاست‌جمهوری سیزدهم برگزار شد، دست‌کم در پایتخت يك طرف رقابت انتخاباتی بوده و چنان‌که پیشاپیش به طور رسمی اعلام کرده بودند، با فهرستی واحد در میدان حاضر شدند. فهرستی که با عنوان «لیست جمهور» متشکل از 21 کاندیدای اصلاح طلب انتخابات شورای شهر تهران به مصاف چند فهرست انتخاباتی جناح راست رفت و البته ناکام ماند و حتی پای یکی از آن 21 اصلاح طلب نیز به «بهشت» نرسید. با این همه آنچه در این انتخابات، به خصوص پیش از 28 خردادماه 1400 بر اصلاح طلبان گذشت، نه تنها مترادف با ناکامی و نبود دست‌آورد سیاسی-انتخاباتی نبود، بلکه بالعکس فرصتی بود برای این جریان سیاسی که یکی از مهم‌ترین اهداف و برنامه‌هایی را که از سال‌ها قبل در رویای آن به سر می‌برد، برای يك بار هم که شده، با هر کم و کیف به مرحله اجرا برساند. ایده‌ای که در پی اجرایی شدن ساز و کار و سامانه‌ای جامه عمل به تن کرد که به منظور برگزاری

انتخابات مقدماتی و رایسنجی اصلاح‌طلبان طراحی شده بود؛ «سرا» یا همان «سامانه رایسنجی اصلاح‌طلبان!»

اصلاح‌طلبان که به‌خصوص پس از پیروزی در انتخابات مجلس دهم، به‌رغم فرستادن تمامی اعضای فهرست انتخاباتی 30 نفره موسوم به «لیست امید» به پارلمان، هدف انتقادهایی از جانب افکار عمومی و پایگاه اجتماعی خود بوده و با این مطالبه روبرو شدند که روند تدوین فهرست‌های انتخاباتی‌شان را شفاف و دموکراتیک کنند، در حالی در انتخابات شورای ششم بالاخره موفق به برگزاری رای‌گیری مقدماتی و تدوین فهرست انتخاباتی بر پایه آرای بدنه اجتماعی خود شدند که پیش‌تر می‌خواستند این طرح را در جریان انتخابات مجلس یازدهم اجرایی کنند اما فارغ از آنکه اساساً کاندیدایی نداشتند که به این طریق یا هر شیوه دیگر از میان‌شان فهرستی را دست و پا کنند، با مشکلاتی در مسیر اجرای این طرح نیز روبرو بودند. مشکلات و اشکالاتی که البته در جریان انتخابات شورای ششم نیز به نحوی گریبان‌گیر این جریان سیاسی شد اما آنان به هر ترتیب موفق به اجرای این ایده برای نوبت نخست شدند. هر چند درحالی فهرست 21 نفره‌شان را بر پایه آرای حدود 8 هزار نفر از اعضای احزاب اصلاح‌طلب و البته برخی فعالان و کنشگران سیاسی - مدنی غیرحزبی بستند که سامانه «سرا» این امکان را برای اصلاح‌طلبان ایجاد می‌کرد که میزبان آرای بیش از 45 هزار نفر باشد. آنان همچنین درنهایت با تاخیر 48 ساعته موفق به رونمایی از «لیست جمهور» شدند اما هر طور که بود، این ایده را اجرایی کردند تا انتخابات 28 خردادماه 1400، انتخاباتی که اصلاح‌طلبان در آن کاندیدایی برای ریاست‌جمهوری نداشتند و در دو میان‌دوره‌ای مجالس شورای اسلامی و خبرگان رهبری نیز همچون شورای شهر ششم پایتخت، موفقیتی حاصل نکردند، دست‌کم یک دستاورد داشته باشند؛ برگزاری نخستین انتخابات مقدماتی و درون‌گفتمانی در جریان اصلاحات از طریق «سامانه رایسنجی اصلاح‌طلبان» یا همان «سرا»؛ سامانه‌ای که به باور فرج کمیجانی، دبیرکل مجمع فرهنگیان و ازجمله اعضای حقوقی جبهه اصلاحات ایران، می‌تواند در آینده محور تصمیم‌سازی انتخاباتی و غیرانتخاباتی اصلاح‌طلبان باشد.